

ARCHEOLOGIEBELEID GEMEENTE DINKELLAND

"DE TOEKOMST LIGT IN HET VERLEDEN"

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding
2. Taken rijk, provincie en gemeente
3. De archeologische verwachtings- en advieskaart
4. Terreinen van archeologische waarde
5. Historische kernen
6. Archeologische verwachtingszones en vrijstellingen
7. Archeologische begeleiding (de regio-archeoloog)
8. Organisatie
9. Samenvatting beleidsadviezen

BIJLAGEN

Verdrag van Malta

Monumentenwet 1988

Wet op de archeologische monumentenzorg

Besluit archeologische monumentenzorg

RAAP-rapport Archeologische verwachtings- en advieskaart gemeente Dinkelland

Archeologische verwachtings- en advieskaart gemeente Dinkelland

Voorstel Het Oversticht regio-archeoloog

1. INLEIDING

Met het zogeheten Verdrag van Malta, dat Nederland 15 jaar geleden ondertekende, beloofden de lidstaten van de Raad van Europa zich in te spannen om het archeologisch erfgoed in Europa beter te beschermen. Reden voor deze zorg: het archeologisch erfgoed in heel Europa dreigde te worden vernietigd door een steeds grotere economische welvaart. Na ondertekening begon voor Nederland een lange mars naar de vertaling in wetgeving, die uiteindelijk in 2007 werd afgegrond met de inwerkingtreding van de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz). Met de vaststelling van de Wamz is formeel het moment aangebroken dat we in ons land niet meer vrijblijvend kunnen omgaan met het archeologisch erfgoed.

De nieuwe wet bestaat uit een herziening en een aanvulling van de Monumentenwet 1988. Ook is in de wet een aantal wijzigingen opgenomen van de Ontgrondingenwet, de Woningwet en de Wet Milieubeheer. De Wamz is een wijzigingswet en de Monumentenwet 1988 is, voorzover het ongewijzigde delen betreft, nog steeds van kracht.

De Wamz introduceert in de archeologie het beginsel van "de verstoorder betaalt". De kwaliteit van uitvoerende archeologische werkzaamheden is geregeld door een vergunningenstelsel. Uitgangspunt van de Wamz is om archeologische sporen van waarde in de bodem te laten zitten.

Archeologen spreken dan over "behoud in situ".

De wet verbiedt het verrichten van opgravingen, tenzij een partij over een opgravingsvergunning beschikt. In de Wamz staat verder precies beschreven wie de eigenaar is van de opgegraven archeologische vondsten, waar vondstmateriaal moet worden opgeslagen en aan wie welke opgravingsinformatie moet worden gemeld. Verder kent de wet bepalingen over wanneer er als gevolg van opgravingen schadevergoeding mogelijk is etc.

De eisen voor vergunningaanvragers staan genoemd in het Besluit op de archeologische monumentenzorg. Een algemene maatregel van bestuur ter uitvoering van de Wamz die op 1 januari 2008 in werking is getreden.

Door de Wamz heeft de gemeente extra taken. Zij moet laten zien hoe zij rekening houdt met mogelijke archeologische waarden wanneer een nieuw bestemmingsplan wordt opgesteld of een bestaand bestemmingsplan wordt aangepast dan wel daarvan vrijstelling wordt verleend.

Dit geeft de gemeente de mogelijkheid om bij het afgeven van bouw-, aanleg- en sloopvergunningen archeologische eisen te stellen. Dat is overigens alleen mogelijk als daarvoor een juridische basis aanwezig is in het bewuste bestemmingsplan.

Met de invoering van de Wamz zal op veel momenten van de gemeente een oordeel worden verwacht over de omgang met archeologische waarden of vondsten.

Een gemeentelijk beleidsplan biedt de mogelijkheid om al die beslissingen over archeologie in een integraal kader te plaatsen en daar vervolgens op een samenhangende manier een invulling aan te geven. Het voorkomt een reeks dure ad hoc beslissingen en vervelende verrassingen tijdens geplande bodemingrepen.

2. TAKEN RIJK, PROVINCIE EN GEMEENTE

Rijk, provincie en gemeenten hebben vanuit de Wamz ieder hun rol en bevoegdheden voor het behoud en beheer van het archeologisch erfgoed. Zij kunnen bovendien elk soms drie verschillende rollen hebben: als bevoegd gezag, uitvoerder of opdrachtgever. Maar ook de semi-overheden en beleidsuitvoerende partijen, zoals de waterschappen en terreinbeherende organisaties op het gebied van natuur, landschap en cultuurhistorie hebben te maken met de consequenties van Malta.

2.1 Rijk

Het rijk behoudt haar taak op het gebied van de wettelijke bescherming van archeologische monumenten en het beheer van het landelijk archeologisch informatiesysteem ARCHIS. Meldingen van archeologische vondsten en de registratie van vindplaatsen worden verwerkt in deze databank.

Uit een bewerking van alle Nederlandse archeologische gegevens is de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) vervaardigd. Op deze kaart is globaal voor heel Nederland aangegeven waar de kans op archeologische overblijfselen het grootst is. Het is aan de gemeenten om deze kaart nader te verfijnen, wat voor Dinkelland in het afgelopen jaar ook is gebeurd.

De Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM) voert namens de Minister van OCW de Wet op de archeologische monumentenzorg uit.

Verder is er door het Rijk een Rijksinspectie voor de Archeologie (RIA) opgericht. Deze ziet toe op de kwaliteit van de uitvoering van archeologische werkzaamheden. Zowel in zijn rol van opdrachtgever tot, als eventuele uitvoerder van, archeologisch (voor)onderzoek, advisering en beschermende maatregelen, zal de gemeente zich dienen te conformeren aan de kwaliteitseisen.

Op basis van de Wamz (art. 34a) kan het Rijk specifieke uitkeringen verstrekken aan gemeenten en provincies wanneer die zich gesteld zien voor excessief hoge opgravingskosten.

2.2 Provincie

Provincies hebben ingevolge de Wamz de mogelijkheid om "archeologische attentiegebieden" aan te wijzen. Bestemmingsplannen in deze gebieden moeten dan "archeologievriendelijk" worden.

Het actualiseren van de bestaande provinciale Archeologische Monumentenkaart (AMK) ligt in het verlengde daarvan.

De provincie fungeert verder als bevoegd gezag als het gaat om het afgeven van ontgrondingsvergunningen en bij veel Milieueffectrapportages. In beide situaties kan de provincie aan de initiatiefnemers de eis stellen dat archeologisch onderzoek wordt uitgevoerd.

Provincies worden daarnaast in de regel eigenaar van de opgegraven vondsten. Voor het beheer van de vondsten vraagt de wet van provincies de inrichting van een depot.

2.3 Gemeente

In Nederland worden de meeste beslissingen over de ruimtelijke inrichting op gemeentelijk niveau genomen. Het is daarom logisch dat voor het invullen van de verantwoordelijkheden ten aanzien van het archeologisch erfgoed besloten is over te gaan tot een verregaande decentralisatie naar dit niveau.

Een van de belangrijkste verschillen tussen het oude en het nieuwe stelsel is dat gemeenten nu verantwoordelijkheid *moeten* nemen voor het behoud van het eigen archeologisch erfgoed. Bij bodemingrepen van enige omvang moet het behoud van archeologische waarden worden afgewogen tegen andere maatschappelijke belangen.

Het is daarom zo belangrijk dat de uitgangspunten voor beslissingen in de gemeente Dinkelland worden vastgelegd in een eigen archeologiebeleid.

3. De archeologische verwachtings- en advieskaart

Verantwoord beheer van het cultuurhistorisch erfgoed in de gemeente Dinkelland begint met het inzichtelijk maken waar en wanneer met het bodemarchief rekening dient te worden gehouden.

De behoudsdoelstelling staat daarbij in principe voorop. Zijn behoud en bescherming van archeologische relictten niet realiseerbaar dan dienen deze op deskundige wijze onderzocht en gedocumenteerd te worden.

Deze uitgangspunten betekenen dat het noodzakelijk is een aantal beleidsregels te formuleren om archeologiegevoelige gebieden in alle ruimtelijke plannen en projecten op te nemen en waar mogelijk te ontzien.

Ter ondersteuning van het gemeentelijk beleid heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in opdracht van de gemeente Dinkelland een archeologische verwachtings- en advieskaart vervaardigd.

Deze kaart maakt voor het grondgebied van de gemeente inzichtelijk waar archeologische resten zich (kunnen) bevinden. De kaart biedt inzicht in de bestaande archeologische toestand van zowel het landelijke als het bebouwde gebied van de gemeente Dinkelland. Dit inzicht is nodig om in de beleidsuitvoering een weloverwogen omgang met archeologie te bereiken.

Voor het buitengebied en de kleine kernen is een schaal van 1:10.000 gehanteerd. Voor de bebouwde kommen van Ootmarsum, Denekamp en 't Stift is een kaart schaal 1:5.000 vervaardigd.

Aan de op de kaart vlakdekkend weergegeven verwachtingszones zijn beleidsadviezen gekoppeld.

Uitgangspunten voor de adviezen zijn de beleidskaders zoals deze op de verschillende overheidsniveaus zijn geformuleerd en het besluitvormings- en archeologisch onderzoekstraject zoals beschreven in het Handboek Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. **In deze beleidsnota zijn de aan de verwachtingenkaart gekoppelde beleidsadviezen onverkort overgenomen.**

De kaart gaat vergezeld van een rapportage, inhoudende een methodische en inhoudelijke toelichting op de archeologische verwachtings- en advieskaart van de gemeente Dinkelland. Het rapport bevat als bijlage een catalogus van de in de gemeente voorkomende archeologische monumenten alsmede een vindplaatsencatalogus waarmee een zo volledig mogelijk overzicht wordt geboden van archeologische waarnemingen die in het verleden binnen de gemeente zijn gedaan.

4. Terreinen van archeologische waarde (AMK-terreinen)

Voor terreinen van archeologische waarde geldt dat in principe gestreefd dient te worden naar duurzaam behoud. In deze terreinen is de aanwezigheid van archeologische resten een zekerheid en kan elke bodemingreep leiden tot verstoring van archeologische resten.

Binnen de terreinen van archeologische waarde dient onderscheid te worden gemaakt tussen wettelijk beschermde monumenten en overige terreinen van archeologische waarde.

Voor de AMK-terreinen (AMK= Archeologische Monumenten Kaart) met een zeer hoge archeologische waarde geldt een wettelijke bescherming via de Monumentenwet.

Binnen de gemeente Dinkelland bevinden zich 63 terreinen van archeologische waarde, waaronder 26 wettelijk beschermde monumenten van zeer hoge archeologische waarde, drie terreinen van zeer hoge archeologische waarde en 34 terreinen van hoge archeologische waarde. De terreinen zijn als vlak op de archeologische verwachtingenkaart aangegeven. Voor de aard van de archeologische resten wordt verwezen naar de vindplaatsencatalogus (Bijlage 1 Rapport RAAP 11-10-2007).

De wettelijk beschermde archeologische monumenten

Voor de (26) wettelijk beschermde archeologisch monumenten bepaalt de Monumentenwet 1988:

Het is verboden een beschermd monument te beschadigen of te vernielen.

Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning:

een beschermd monument af te breken, te verstoren, te verplaatsen of in enige opzicht te wijzigen

een beschermd monument te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze, waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

Een vergunning wordt als aanvraag ingediend bij burgemeester en wethouders.

Beleidsadvies

- a. Wettelijk beschermde monumenten worden met vermelding van de wettelijk beschermde status in voorkomende gevallen opgenomen in de bestemmingsplannen.
- b. Er rust geen aanlegvergunningplicht op wettelijk beschermde monumenten, omdat hiervoor al een monumentenvergunning geldt.

Overige terreinen van archeologische waarde (AMK-terreinen)

Het gaat hierbij in principe om gewaardeerde archeologische vindplaatsen, waarin de aanwezigheid, de aard, datering en de omvang van de archeologische resten (tot op zekere hoogte) bekend zijn.

Door de provincie Overijssel zijn in 2006 de terreinen van archeologische betekenis gescreend, omdat dit type terrein conform de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM) niet meer mogen voorkomen op de AMK. Deze terreinen zijn na de screening afgevoerd van de AMK-Overijssel, dan wel opgewaardeerd.

Binnen de gemeente Dinkelland zijn 15 terreinen gewaardeerd: 4 terreinen van archeologische betekenis zijn opgewaardeerd tot terrein van hoge archeologische waarde en elf terreinen van archeologische betekenis zijn van de AMK-Overijssel afgevoerd. Verder is de historische kern van Ootmarsum die doorspronkelijk was aangeduid als terrein van archeologische waarde opgewaardeerd tot een terrein van hoge archeologische waarde.

De gemeente dient conform artikel 38a, lid 1 van de Wamz bij de vaststelling van een bestemmingsplan altijd rekening te houden met in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden.

Beleidsadvies

- a. terreinen van archeologische waarde worden in het bestemmingsplan opgenomen als archeologisch waardevol terrein
- b. werkzaamheden in terreinen van archeologische waarde over een oppervlakte van meer dan 100 m² en dieper dan 40 cm worden gekoppeld aan een aanlegvergunning
- c. het verlenen van een bouwvergunning binnen de archeologisch waardevolle kern Ootmarsum wordt gekoppeld aan voorwaarden ten aanzien van het behoud van archeologische resten en aan de verplichting tot het laten uitvoeren van archeologisch onderzoek.

5. Historische kernen

De categorie van historische kernen bestaat uit de historische dorpskern van Denekamp, het Stift te Weerselo, het terrein van de commanderie van de Duitse Orde te Ootmarsum en een gebied met (voormalige) historische bebouwing buiten de oude stadskern van Ootmarsum. In tegenstelling tot de historische kern van Ootmarsum en een klein deel van het Stift te Weerselo is de historische kern van Denekamp niet op de AMK-Overijssel opgenomen. In de historisch waardevolle kernen komen archeologische resten in principe niet direct onder het maaiveld voor. Omdat de bodem in oude stads- en dorpskernen door de intensieve bewoning in de regel sterk is geroerd, zijn gawe archeologische resten in principe vanaf 50 cm beneden het maaiveld te verwachten.

Beleidsadvies

- a. Planologische bescherming via het bestemmingsplan door de gebieden op te nemen als archeologisch waardevol terrein;
- b. Voor bodemingrepen met een terreinumfang van meer dan 100 m² en dieper dan 50 cm moet archeologisch onderzoek worden uitgevoerd
- c. het verlenen van een bouwvergunning wordt gekoppeld aan voorwaarden ten aanzien van het behoud van bouwhistorische en archeologische resten en aan de verplichting tot het vooraf laten uitvoeren van bouwhistorisch archeologisch onderzoek
- d. Voor de delen van de historische kernen die als verstoord op de verwachtingskaart zijn aangegeven geldt een algemene vrijstelling van de onderzoeksverplichting.

6. Algemene archeologische verwachtingszones en vrijstellingen

De algemene archeologische verwachtingszones zijn relevant in het buitengebied en in delen van de bebouwde kom buiten de historische kernen. Er is op de verwachtingenkaart daarbij onderscheid gemaakt tussen een hoge, een middelmatige dan wel een lage archeologische verwachting.

Om archeologische resten op te sporen wordt gebruik gemaakt van relatief goedkope standaardonderzoeksmethoden (booronderzoek en proefsleuven).

Op basis van ervaring kan gesteld worden dat de minimale omvang van onderzoeksgebieden op de Oost-Nederlandse zandgronden circa 0,25 ha (50 x 50 m) dient te zijn.

Beleidsadvies

- a. vrijstelling van de onderzoeksverplichting bij bodemingrepen dieper dan 40 cm voor plangebieden met een omvang kleiner dan 2500 m² waarbinnen gebied met een hoge archeologische verwachting valt;
- b. idem voor plangebieden met een omvang kleiner dan 5000 m² in gebieden waarbinnen gebied met een middelmatige archeologische verwachting valt;
- c. algemene vrijstelling voor plangebieden of ingrepen met een lage archeologische verwachting;
- d. algemene vrijstelling voor delen van verwachtings- of bufferzones die als verstoord op de verwachtingskaart zijn aangegeven.
- e. aan elke vrijstelling wordt de voorwaarde verbonden dat tijdens (bouw)werkzaamheden (amateur)archeologen in de gelegenheid worden gesteld om waarnemingen te verrichten en dat gelegenheid wordt geboden om archeologisch (nood)onderzoek toe te staan.

In plangebieden met meerdere verwachtingszones dienen bij bodemingrepen dieper dan 40 cm alle zones onderzocht te worden.

In plangebieden met een lage archeologische verwachting dient onderzoek uitgevoerd te worden als grenzend aan het plangebied archeologisch waardevolle resten bekend zijn.

7. Archeologische begeleiding (de regio-archeoloog)

Met de invoering van de Wamz verandert ook de verhouding tussen de gemeenten en de provincie.

De gemeente wordt geacht haar eigen archeologisch beleid te voeren. Zij wordt hierin niet meer bijgestaan door de provincie. Het hoeft geen betoog dat wanneer de gemeente haar archeologietaken niet goed regelt belangrijke risico's loopt.

Tot dusverre vervulde de provinciaal archeoloog een adviserende rol. Deze dienstverlening werd door de provincie betaald. Het Oversticht neemt deze adviestaak over, maar kan dat niet onbetaald doen.

Er is een aantal mogelijkheden om dit als gemeente op te lossen:

- kennis inhuren
- gemeentelijk archeoloog aanstellen
- hoge kosten achteraf accepteren, doordat zaken op hun beloop worden gelaten
- vertraging tijdens uitvoering van projecten accepteren.

Van deze mogelijkheden is kennis inhuren voor de gemeente Dinkelland de beste oplossing.

De andere mogelijkheden zijn financieel niet aantrekkelijk.

Kennis kan op een aantal manieren worden ingehuurd:

- regio-archeoloog
- ad-hoc
- abonnement bij Het Oversticht
- detachering

Ons inziens biedt de regio-archeoloog de gemeente de mogelijkheid om het archeologiebeleid te voeren op het door de wet verlangde niveau. Op deze wijze verzekert de gemeente zich, op relatief goedkope wijze van gekwalificeerde archeologische kennis, van continuïteit van kennis en inzet.

Deze oplossing is relatief goedkoop omdat de regio-archeoloog voor meerdere gemeenten tegelijk werkt en door meerdere gemeenten wordt gefinancierd.

Regio-archeoloog vanuit Het Oversticht

Het Oversticht heeft de gemeenten aangeboden een regio-archeoloog in dienst te nemen. De Twentse netwerkstadgemeenten maken hiervan al gebruik en er is voornamelijk 1 regio-archeoloog in dienst genomen. Uitbreiding van de capaciteit is afhankelijk van verdere regionale deelname.

Door de regio-archeoloog onder te brengen bij Het Oversticht ontstaat er meerwaarde voor de samenwerkende gemeenten.

- Het Oversticht levert een adequaat aanspreekpunt;
- de regio-archeoloog vanuit Het Oversticht beschikt over een zeer breed netwerk;
- Het Oversticht garandeert een hoge productiviteit;
- brede en diepgaande lokale en regionale kennis;
- continuïteit;
- flexibiliteit en
- transparantie in de kosten (men betaalt slechts de afgenomen uren).

Takenpakket van de regio-archeoloog

- Opstellen van archeologische beleidsnotities/paragrafen in structuur- en bestemmingsplannen;
- Opstellen van Programma's van Eisen voor archeologisch onderzoek;

- Adviseren over inpassing van eventuele archeologische waarden bij ruimtelijke ontwikkelingen;
- Beoordelen van offertes en archeologische rapportages;
- Beleidsadviezen archeologie schrijven/uitbrengen;
- Behandelen van archeologische vergunningen;
- Adviseren over bouwaanvragen en aanlegvergunningen;
- Bevorderen dat archeologie zichtbaar/beleefbaar wordt gemaakt door:
 - Het schrijven van bijdragen voor publicaties
 - Het bieden van ondersteuning bij het opzetten van, bijvoorbeeld, een website, en het onderhouden daarvan
- Verbanden leggen tussen onderzoeken die door verschillende bureaus zijn uitgevoerd;
- Contacten onderhouden met de provincie en de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM);
- Contacten onderhouden met amateurs;
- Deelname aan regionale overleggen met betrekking tot de archeologie;
- Verzorgen van communicatie met belanghebbenden.

Kosten

De uurprijs bedraagt € 106,00 (tarief 2008, excl. BTW, maar incl. reis- en verblijfskosten). Het basisuurtarief geldt voor de eerste af te nemen 50 uur. Daarboven geldt voor de volgende 50 uur een korting van 5% op het basisuurtarief en voor de uren die daarboven nog worden gebruikt geldt een korting van 10% op het basisuurtarief. Verrekening vindt achteraf plaats, op basis van nacalculatie (per kwartaal) van de daadwerkelijk gebruikte uren.

Financiering

Met ingang van 2008 is voor de gemeente Dinkelland jaarlijks een bedrag toegevoegd aan de algemene uitkering Gemeentefonds voor uitvoering van de Wamz van ± € 8.500. Dit bedrag is niet geormerkt en derhalve conform de financiële gedragslijn in Dinkelland bij de begroting 2008 nog niet ten behoeve van de archeologische monumentenzorg ingezet. Bij het voorjaarsbericht 2008 zullen deze middelen alsnog worden gebudgetteerd ten behoeve van de regio-archeoloog.

Beleidsadvies:

Instemmen met dienstverlening door regio-archeoloog

8. Organisatie

Bezien vanuit de hierboven beschreven taakstellingen en beleidsadviezen is het duidelijk dat archeologie met name in een nauwe relatie staat tot het beleid op het gebied van de ruimtelijke ordening. Het primaat zal om die reden dan ook liggen bij de afdeling Ontwikkeling. Daarnaast staat archeologie in nauwe relatie tot het vergunningenbeleid (bouw- sloop- en aanlegvergunningen), het gemeentelijk cultuurbeleid alsook het beleid op het gebied van recreatie en toerisme. Immers het hebben van archeologische monumenten en wetenswaardigheden over bouwhistorie en vondsten biedt ook kansen om deze te benutten voor de recreant en toerist.

Om binnen de gemeente de archeologische taakstelling goed te laten functioneren worden nadere werkafspraken tussen deze en eventueel andere betrokken ambtelijke disciplines. Wederzijdse informatievoorziening en interne procedures zullen daarvan deel uit maken.

9. Samenvatting beleidsadviezen

I. Terreinen van archeologische waarde (AMK-terreinen)

De wettelijk beschermde archeologische monumenten

- a. wettelijk beschermde monumenten worden met vermelding van de wettelijk beschermde status in voorkomende gevallen opgenomen in de bestemmingsplannen.
- b. Er rust geen aanlegvergunningplicht op wettelijk beschermde monumenten, omdat hiervoor al een monumentenvergunning geldt.

Overige terreinen van archeologische waarde (AMK-terreinen)

- a. terreinen van archeologische waarde worden in het bestemmingsplan opgenomen als archeologisch waardevol terrein
- b. werkzaamheden in terreinen van archeologische waarde over een oppervlakte van meer dan 100 m² en dieper dan 40 cm worden gekoppeld aan een aanlegvergunning
- c. het verlenen van een bouwvergunning binnen de archeologisch waardevolle kern Ootmarsum wordt gekoppeld aan voorwaarden t.a.v. het behoud van archeologische resten en aan de verplichting tot het laten uitvoeren van archeologisch onderzoek.

II. Historische kernen

- a. Planologische bescherming via het bestemmingsplan door de gebieden op te nemen als archeologisch waardevol terrein;
- b. Voor bodemingrepen met een terreinomvang van meer dan 100 m² en dieper dan 50 cm moet archeologisch onderzoek worden uitgevoerd
- c. het verlenen van een bouwvergunning wordt gekoppeld aan voorwaarden t.a.v. het behoud van bouwhistorische en archeologische resten en aan de verplichting tot het vooraf laten uitvoeren van bouwhistorisch archeologisch onderzoek
- d. Voor de delen van de historische kernen die als verstoord op de verwachtingskaart zijn aangegeven geldt een algemene vrijstelling van de onderzoeksverplichting

III. Algemene archeologische verwachtingszones

- a. vrijstelling van de onderzoeksverplichting voor bodemingrepen dieper dan 40 cm in plangebieden met een omvang kleiner dan 2500 m² waarbinnen gebied met een hoge archeologische verwachting valt;
- b. vrijstelling van de onderzoeksverplichting voor bodemingrepen dieper dan 40 cm in plangebieden met een omvang kleiner dan 5000 m² waarbinnen gebied met een middelmatige archeologische verwachting valt;
- c. algemene vrijstelling voor plangebieden of ingrepen met een lage archeologische verwachting;
- d. algemene vrijstelling voor delen van verwachtings- of bufferzones die als verstoord op de verwachtingskaart zijn aangegeven.
- e. Aan elke vrijstelling wordt de voorwaarde verbonden dat tijdens (bouw)werkzaamheden (amateur)archeologen in de gelegenheid worden gesteld om waarnemingen te verrichten en dat gelegenheid wordt geboden om archeologisch (nood)onderzoek toe te staan.

IV. Archeologische begeleiding:

Instemmen met dienstverlening door regio-archeoloog.